

ANNA PAPROCKA-LIPIŃSKA

WOKÓŁ POWSTANIA I 10-LECIA DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADU ETYKI GDAŃSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

FROM THE HISTORY OF CREATION AND 10-YEAR EXISTENCE
OF THE DEPARTMENT OF ETHICS OF MEDICAL UNIVERSITY
OF GDANSK

Zakład Etyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego
kierownik: dr med. Krystyna Basińska

Zakład Etyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego powstał zaledwie 10 lat temu, ale historia nauczania etyki medycznej na naszej uczelni jest o wiele dłuższa. Opisano najważniejsze fakty prowadzące do utworzenia samodzielnego Zakładu Etyki w 2003 roku, a także ważne „wydarzenia etyczne”, jakie miały miejsce w dotychczasowej działalności Zakładu.

Etyki i deontologii lekarskiej nauczano studentów od samego początku istnienia naszej uczelni. Nie było osobnego przedmiotu, ale przekazywanie wiedzy z tego zakresu spoczywało na barkach profesorów nauczających specjalności klinicznych, na poszczególnych latach studiów [6]. Przekazywano wzorce osobowe i sposoby postępowania w stosunku do pacjenta w różnych sytuacjach klinicznych.

W 1956 roku pracę na naszej uczelni podjął przybyły z Białegostoku profesor Tadeusz Kielanowski, który w ramach przedmiotu „Propedeutika medyczna” nauczał etyki i deontologii lekarskiej studentów z pierwszych roczników [7, 11]. W cyklu wykładów, oprócz profesora Kielanowskiego brali udział zaproszeni przedstawiciele dyscyplin klinicznych, profesorowie: Marian Górski, Tadeusz Bilikiewicz, Jakub Penson, Stefan Mettler, Wiktor Bincer, Stanisław Manczarski. Wykłady były swoistym przeżyciem dla młodych ludzi. Jak wspomina z okresu studiów dr Marta Michowska (późniejszy kierownik Zakładu Etyki) wykłady z etyki odbywały się w sali tzw. Starej Anatomii (obecnie budynek Atheneum Gedanensae Novum). „Profesor Kielanowski elegancko ubrany siadał na podium przy katedrze z nieodłączną fajką i w półmroku, w unoszącym się do góry dymie, w niemal magicznej scenerii opowiadał, jak być dobrym lekarzem w różnych sytuacjach...”[18].

W 1964 roku do prowadzenia wykładów został zaproszony ówczesny kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej, przybyły z Poznania docent Stefan Raszeja. Prowadził wykłady

na temat „Polskie kodeksy deontologiczne i ustawodawstwo polskie”, który wcześniej wykładał profesor Manczarski. Profesor Kielanowski stopniowo zaczął przekazywać koordynowanie i prowadzenie wykładów z etyki i deontologii lekarskiej wybranemu następcy. Tamten okres wspominał profesor Raszeja na konferencji pt. „Etyka w medycynie wczoraj i dziś. W XX-lecie śmierci profesora Tadeusza Kielanowskiego”, która odbyła się w Gdańsku we wrześniu 2013 roku: „Do dydaktyki z tego zakresu włączył mnie [prof. Kielanowski – przyp. autorki], zakładając, że z racji mojej specjalności zawodowej dobrze znam przykłady popełnianych przez lekarzy błędów i zaprosił mnie do współpracy. To zdecydowało o moim coraz większym zaangażowaniu w krzewienie wiedzy deontologicznej wśród studentów i lekarzy i zaowocowało 20 publikacjami z tej dziedziny” [10]. Profesor Stefan Raszeja opracował tematykę wykładów, które realizowane były, zgodnie ze zmienioną w 1967 roku koncepcją, dla studentów VI roku wydziału lekarskiego – 20 godzin wykładów i IV roku oddziału stomatologii – 10 godzin wykładów, a egzekwowanie wiadomości odbywało się w ramach egzaminu z medycyny sądowej [11, 16]. Dodatkowo prowadzono zajęcia z deontologii lekarskiej dla słuchaczy studium doktoranckiego – 10 godzin wykładów [16]. W 1976 roku profesor Raszeja, wypełniając zalecenie Rady Wydziału Lekarskiego, wprowadził jednolity autorski program nauczania z zakresu etyki i deontologii lekarskiej dla studentów VI roku Wydziału Lekarskiego. W realizacji tego programu brali udział również zaproszeni przez niego wykładowcy: profesor Eugeniusz Sieńkowski, profesor Władysława Zielińska, profesor Krystyna de Walden-Gałuszko, doktor Maria Adamcio-Deptulska, doktor Leonard Pikiel i profesor Brunon Imieliński [7, 11]. W 1980 roku ukazała się książka pod redakcją Tadeusza Kielanowskiego pt. „Etyka i deontologia lekarska”, będąca cennym źródłem wiedzy z tego zakresu nie tylko dla uczących się studentów medycyny, ale także dla praktykujących lekarzy.

Naczelna Rada Lekarska (NRL) w dniu 19 kwietnia 1997 roku zajęła oficjalne stanowisko w sprawie przeddyplomowego nauczania etyki lekarskiej. Komisja Etyki NRL we współpracy z wykładowcami deontologii lekarskiej akademii medycznych opracowała dokument zawierający sugestie dotyczące zarówno programu nauczania jak i form jego realizacji w postaci nauczania dwuetapowego. Na pierwszych latach studiów – optymalnie na drugim roku – przedmiotem nauczania powinna być „filozofia medycyny z elementami etyki ogólnej i podstawami historii etyki lekarskiej”, a w latach klinicznych nauczanie powinno obejmować „szczegółowe problemy etyki zawodowej w nawiązaniu do praktyki klinicznej” [8]. Program dla studentów ostatnich lat studiów, proponowany przez Radę, był niemalże odzwierciedleniem autorskiego programu profesora Stefana Raszei.

W dniu 23 grudnia 1999 roku profesor Raszeja napisał oficjalne pismo do ówczesnego Dziekana Wydziału Lekarskiego profesora Janusza Galińskiego, w którym zwrócił się z prośbą „o podjęcie kroków, mających na celu powołanie odrębnej jednostki dydaktycznej (Zakładu), do obowiązków której należałoby nauczanie etyki i deontologii z elementami odpowiedzialności prawnej lekarza” [16]. Profesor Raszeja powołał się na stanowisko NRL i zwrócił uwagę na konieczność zwiększenia liczby godzin nauczania na Wydziale Lekarskim – do 30 godzin i na Oddziale Stomatologicznym – do 20 godzin oraz na to, że część godzin wykładowych powinna zostać zamieniona na wykłady i seminaria w mniejszych grupach studenckich. Profesor Raszeja podsunął również propozycję ewentualnej siedziby przyszłego zakładu: „niebawem zostanie oddany do użytku nowy gmach Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej, w którym można przewidzieć kilka pomieszczeń dla przyszłego Zakładu Deontologii Lekarskiej” [16]. Profesor Stefan Raszeja zwrócił się również w tym piśmie do Dziekana, powołując się na swój

wiek i stan zdrowia, z prośbą o zwolnienie z obowiązków dydaktycznych i organizacyjnych i „wszczęcie postępowania mającego na celu pozyskanie osoby, która mogłaby wypełnić trudne zadanie jakim byłoby nauczanie etyki i deontologii, a także określonych zagadnień prawnych w szerszym, niż dotąd zakresie”[16].

Decyzją dziekana profesora Janusza Galińskiego pracę organizacyjno-dydaktyczną w zakresie koordynowania wykładów z zakresu etyki i deontologii lekarskiej powierzono od początku 2000 roku, zgodnie ze wskazaniem profesora Stefana Raszei, profesor Janinie Suchorzewskiej, kierownikowi Katedry i Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii [19, 20]. Profesor Janina Suchorzewska kontynuowała starania profesora Stefana Raszei o utworzenie samodzielnego Zakładu Etyki [9]. Trudno było opierać się na wzorcach, ponieważ w żadnej uczelni medycznej taka jednostka wówczas nie istniała. Profesor Suchorzewskiej udało się pozyskać opinie ekspertów z zakresu etyki i bioetyki, m.in. opinię profesora Zbigniewa Szawarskiego przy okazji konferencji na temat korupcji w ochronie zdrowia, która odbyła się w 2001 roku w Instytucie Stefana Batego w Warszawie [19]. Profesor Suchorzewska zaprosiła również do współpracy profesora Bohdana Dziemidoka – kierownika Zakładu Etyki i Estetyki Uniwersytetu Gdańskiego, późniejszego wieloletniego przyjaciela Zakładu [17]. Profesor Bohdan Dziemidok z racji wieloletniego doświadczenia w prowadzeniu Zakładu Etyki i Estetyki na uczelni humanistycznej sugerował, że kierownikiem przyszłego Zakładu Etyki w AMG powinien być lekarz i że bardzo ważne jest kształtowanie odpowiedniego podejścia do nauki studentów medycyny, ponieważ „niewiedza i niekompetencja w przypadku lekarza jest niemoralna” [2, 17].

Ważnym „wydarzeniem etycznym” była jednodniowa konferencja pt. „Korupcja w medycynie – prawda czy zagrożenie?”, która odbyła się 18 kwietnia 2002 roku na terenie naszej uczelni [13, 15]. W konferencji wzięli udział zaproszeni eksperci: prof. Marian Filar – kierownik Katedry Prawa Karnego i Policji Kryminalnej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu M. Kopernika Toruniu, dr Ryszard Petru – ekonomista, przedstawiciel Banku Światowego, senator RP Olga Krzyżanowska, prof. Andrzej Górski – dyrektor Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu, prof. Bohdan Dziemidok – kierownik Zakładu Estetyki i Etyki Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego oraz rektor AMG prof. Wiesław Makarewicz, prof. Bolesław Rutkowski – kierownik Kliniki Nefrologii AMG, dr hab. Piotr Czauderna – adiunkt Kliniki Chirurgii Dziecięcej AMG, dr Józefa Przeździak – Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej Okręgowej Izby Lekarskiej (OIL) w Gdańsku, dr Rafał Ciepluch – wiceprzewodniczący OIL w Gdańsku, dr farm. Henryk Miąskowski – przedstawiciel Okręgowej Izby Farmaceutycznej (OIF) w Gdańsku [13, 15]. Moderatorem debaty był rektor AMG prof. Wiesław Makarewicz, który wygłosił słowo wstępne. Ożywiona dyskusja, prowadzona wg opinii ekspertów na wysokim merytorycznym poziomie, dotyczyła form i nasilenia zjawiska korupcji w medycynie, ale także przyczyn i sposobów przeciwdziałania temu zjawisku [13, 15].

Zakład Etyki, Bioetyki i Deontologii Akademii Medycznej w Gdańsku zgodnie z zarządzeniem rektora prof. Wiesława Makarewicza został powołany na Wydziale Lekarskim w dniu 5 maja 2003 roku [22]. Powołanie Zakładu poprzedzone było dyskusją na Radzie Wydziału Lekarskiego, dotyczącą zarówno potrzeby powołania takiej samodzielnej jednostki, jak i jej nazwy. Profesor Mariusz Żydowo zwrócił uwagę na konieczność nauczania studentów medycyny w zakresie bioetyki i zaproponował, aby znalazło to odniesienie w nazwie nowego zakładu. Ostatecznie po dyskusji uchwalono, że nowo powołana jednostka będzie nosiła nazwę: Zakład Etyki, Bioetyki i Deontologii AMG [19]. Pierwszym kierownikiem Zakładu została zatrudnio-

na w lipcu 2003 roku dr med. Marta Michowska, lekarz specjalista chorób wewnętrznych. O wolnym etacie w nowopowstającym Zakładzie dowiedziała się z ogłoszenia zamieszczonego w *Gazecie AMG*. Kolejny przypadek w historii Zakładu sprawił, że osoba, która wcześniej nie zajmowała się w sposób szczególny, akademicki etyką, rozpoczęła satysfakcjonującą przygodę z nauczaniem etyki [18]. Kuratorem naukowym Zakładu została profesor Janina Suchorzewska. Od 1 października 2003 roku podjęła pracę dr Krystyna Basińska, lekarz specjalista anestezjologii i intensywnej terapii oraz zatrudniono sekretarkę mgr Agnieszkę Brzuzek.

Dr Marta Michowska, pamiętając swoje wrażenia z wykładów profesora Kielanowskiego, w szczególnie uroczysty sposób rozpoczęła oficjalną pracę Zakładu. W roku akademickim 2003/2004 wykłady z etyki i deontologii lekarskiej dla studentów VI roku Wydziału Lekarskiego rozpoczęły się w sali wykładowej im. prof. Hillera (w budynku dzisiejszego Collegium Biomedicum). Na całej szerokości podium rozciągnięty był wielki baner z napisem *Salus aegroti suprema lex esto* a w przerwie wykładowej dla studentów przygotowano kosze ze słodyczami [18].

Początkowo Zakład nie miał siedziby. Na zajęcia ze studentami dr Michowska chodziła wraz z sekretarką, a cała dokumentacja: listy studentów, programy nauczania itp. znajdowała się w czarnej skórzanej teczce [18]. Początkowe trudności nie przeszkadzały jednak w podejmowaniu coraz większych wyzwań dydaktycznych. Pomocne było również czynne wsparcie dydaktyczne i merytoryczne ze strony prof. Janiny Suchorzewskiej i prof. Edwarda Witka

Ryc. 1. Uroczystość otwarcia siedziby Zakładu Etyki, Bioetyki i Deontologii AMG, 10 grudnia 2003 r. Od lewej: prof. S. Raszeja, prof. E. Witek, prof. W. Makarewicz, prof. J. Suchorzewska, prof. R. Kaliszan, prof. B. Dziemidok

Fig. 1. Opening ceremony of the Department's seat on December 10, 2003. From the left: prof. S. Raszeja, prof. E. Witek, prof. W. Makarewicz, prof. J. Suchorzewska, prof. R. Kaliszan, prof. B. Dziemidok

– wieloletniego kierownika Katedry i Zakładu Stomatologii Zachowawczej AMG, którego działalność naukowa dotyczyła nie tylko zagadnień stomatologicznych, ale również zagadnień etycznych. Profesor Witek był członkiem Komitetu Etyki w Nauce przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk oraz członkiem Komisji Etyki Naczelnej Rady Lekarskiej pierwszej kadencji.

Po zakończeniu remontu, w listopadzie 2003 roku oddano do użytku siedzibę Zakładu, na parterze budynku przy ulicy Tuwima 15. Uroczyste otwarcie siedziby Zakładu Etyki, Bioetyki i Deontologii AMG odbyło się w dniu 10 grudnia 2003 roku. Na uroczystości byli obecni: prof. Wiesław Makarewicz, prof. Roman Kalisz, prof. Stefan Raszeja, prof. Edward Witek, prof. Bohdan Dziemidok, dr Aleksandra Modlińska, ksiądz Piotr Krakowiak, dr Zbigniew Jankowski oraz pracownicy Zakładu: prof. Janina Suchorzewska, dr Marta Michowska i dr Krystyna Basińska.

W sierpniu 2004 roku w ramach realizacji europejskiego projektu pt. „KNOW – Kształcenie Na Odległość Wspierające Rozwój Kwalifikacji Zawodowych w Województwie Pomorskim” Akademia Medyczna zawarła porozumienie z Politechniką Gdańską, Uniwersytetem Gdańskim i Akademią Morską w Gdyni w sprawie organizowania kursów podyplomowych. Nasza uczelnia zaprojektowała trzy kursy, z których jeden: „Etyka Organizacji” dla kadry kierowniczej w sektorze ochrony zdrowia prowadzony był organizacyjnie przez Zakład Etyki, Bioetyki i Deontologii pod kierunkiem dr Marty Michowskiej [4, 5]. Kurs składał się z sześciu tygodniowych modułów tematycznych, a zajęcia odbywały się w systemie *online*. Na platformie internetowej umieszczone były materiały, z którymi każdy z uczestników kursu mógł zapoznać się w dogodnym terminie, a następną ważną częścią było forum dyskusyjne. Dyskusja prowadzona w trybie asynchronicznym była obserwowana i moderowana przez trzech instruktorów: dr Martę Michowską, prof. Janinę Suchorzewską i dr Krystynę Basińską. Realizacja tego niecodziennego zadania *e-learningu* była możliwa dzięki między innymi aktywnej współpracy ze strony dr. Michała Wrzesińskiego – wykładowcy etyki biznesu i dr Anny Grabowskiej z Politechniki Gdańskiej [4, 5, 18, 21].

Wobec stale powiększającej się ilości godzin zajęć dydaktycznych z etyki i deontologii prowadzonych na wszystkich kierunkach pojawiła się potrzeba zatrudnienia nowego pracownika Zakładu. W dniu 13 października 2005 roku pracę w Zakładzie podjął dr n. hum. Marek Olejniczak, filozof.

W 2005 roku, przebywający w Gdańsku w związku z promocją swojej książki zatytułowanej „Mądrość i sztuka leczenia” prof. Zbigniew Szawarski zwrócił uwagę na niezbyt fortuną nazwę zakładu, którą ostatecznie udało się oficjalnie zmienić 31 marca 2009 roku na Zakład Etyki AMG [23]. W maju 2009 roku nastąpiła kolejna zmiana nazwy, w związku z przekształceniami Uczelni, na Zakład Etyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego [24].

W 2006 roku zespół pracowników Zakładu Etyki AMG podjął wysiłek opracowania i wydania skryptu dla studentów Wydziału Lekarskiego AMG „Wybrane zagadnienia etyki lekarskiej z elementami prawa”. Autorami poszczególnych rozdziałów byli: dr Krystyna Basińska, dr Marta Michowska, dr Marek Olejniczak, prof. Stefan Raszeja, prof. Janina Suchorzewska i prof. Edward Witek [3]. Skrypt był wówczas i nadal jest cenną pomocą dla studentów i młodych lekarzy w zdobywaniu wiedzy z zakresu etyki i deontologii zawodowej wobec pojawiających się nowych wyzwań w medycynie.

W dniach 27-29 września 2007 roku dzięki zaangażowaniu pracowników Zakładu Etyki została zorganizowana I Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Nauczanie etyki w uczelniach medycznych” – udana próba określenia celów i merytorycznego zakresu nauczania etyki oraz

metod oceny jakości nauczania [1, 14]. Zaproszenie do Rady Programowej przyjęli i byli obecni na konferencji: prof. Tadeusz Brzeziński, prof. Barbara Chyrowicz, prof. Bohdan Dziemidok, prof. Włodzimierz Galewicz, prof. Krzysztof Marczewski, prof. Alicja Przyłuska-Fiszer, prof. Stefan Raszeja, prof. Zbigniew Szawarski, prof. Kazimierz Szewczyk, prof. Andrzej Szostek, prof. Karol Toeplitz, prof. Edward Witek i prof. Mariusz Żydowo. Materiały z tej konferencji, łącznie z tekstem dyskusji panelowej na temat perspektyw nauczania etyki zostały opublikowane w formie monografii zatytułowanej: „Nauczanie etyki w uczelniach medycznych”.

Ryc. 2. Zespół Zakładu Etyki, 29 września 2007 r. Od lewej: dr M. Olejniczak, dr K. Basińska, prof. J. Suchorzewska, prof. E. Witek, dr M. Michowska

Fig. 2. Staff of the Department of Ethics, on September 29, 2007. From the left: dr M. Olejniczak, dr K. Basińska, prof. J. Suchorzewska, prof. E. Witek, dr M. Michowska

W dniu 1 października 2007 roku, po przejściu na emeryturę dr Marty Michowskiej, kierowniczką Zakładu Etyki została dr Krystyna Basińska.

W 2011 roku powstał projekt współpracy wykładowców przedmiotów humanistycznych w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym, mający służyć pogłębionej refleksji nad zagrożeniami współczesnej medycyny. Spotkania odbywały się raz na dwa tygodnie w Zakładzie Etyki. Brali w nich udział pracownicy Zakładu Historii i Filozofii Nauk Medycznych: dr hab. Adam Szarszewski, dr n. hum. Jacek Halasz, dr Seweryna Konieczna, dr n. hum. Michał Woronecki, pracownicy Zakładu Etyki: dr Krystyna Basińska, dr Marta Michowska, dr n. hum. Marek Olejniczak, prof. Janina Suchorzewska, kierownik Katedry Psychologii i Zakładu Badań nad

Jakością Życia prof. Mikołaj Majkowicz, kierownik Zakładu Psychologii Klinicznej dr Joanna Moryś, dr Marek Bukowski, dr n. hum. Barbara Trzeciak oraz zaproszeni goście z Uniwersytetu Gdańskiego – socjologzy: prof. Janusz Erenc i Małgorzata Drozd-Garbacewicz oraz prawnik – dr n. praw. Maciej Nyka. Owocem inspirujących spotkań i wymiany poglądów była książka pt. „Humanizacja medycyny. Teoretyczne i praktyczne aspekty nauczania przedmiotów humanistycznych na uczelniach medycznych”, której uroczysta promocja odbyła się w Bibliotece Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego w dniu 30 marca 2012 roku.

Ryc. 3. Po uroczystej promocji książki, 30 marca 2012 r. Stoją od lewej: dr M. Olejniczak, prof. E. Witek, dr K. Basińska, mgr M. Drozd-Garbacewicz, dr J. Moryś, dr B. Trzeciak, dr S. Konieczna, dr J. Halasz, dr M. Nyka i dr hab. A. Szarszewski; siedzi prof. J. Suchorzewska

Fig. 3. After book's promotion on March 30, 2012. Standing from the left: dr M. Olejniczak, prof. E. Witek, dr K. Basińska, mgr M. Drozd-Garbacewicz, dr J. Moryś, dr B. Trzeciak, dr S. Konieczna, dr J. Halasz, dr M. Nyka, dr A. Szarszewski; sitting prof. J. Suchorzewska

Ostatnio ważnym wydarzeniem w dziejach Zakładu Etyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego była jubileuszowa konferencja naukowa pt. „Etyka w medycynie wczoraj i dziś. W XX-lecie śmierci profesora Tadeusza Kielanowskiego”, która odbyła się w dniach 26-28 września 2013 roku w Gdańsku, zorganizowana we współpracy z Zakładem Historii i Filozofii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Oprócz wybitnych przedstawicieli polskiej etyki i bioetyki w konferencji wzięli również udział przedstawiciele rodziny prof. Tadeusza Kielanowskiego – syn Matthew Kielanowski, prawnik, mieszkający na stałe w Londynie oraz dr hab. Romuald Pietruski z żoną – prof. Idą Pietruską. Konferencja była nie tylko okazją do wspomnień o wybitnym przedstawicielu polskiej szkoły filozofii medycyny ale także swoistą

platformą wymiany myśli i poglądów etyków i przedstawicieli świata medycznego. Materiały z konferencji zostały opublikowane w monografii zatytułowanej „Etyka w medycynie wczoraj i dziś – wybrane zagadnienia”.

Aktualnie pracownicy Zakładu Etyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego: dr Krystyna Basińska – kierownik, dr n. hum. Marek Olejniczak – adiunkt, dr Anna Paprocka-Lipińska – adiunkt (zatrudniona od października 2012 roku), wspierani przez kuratora Zakładu prof. Janinę Suchorzewską, prowadzą zajęcia na wszystkich kierunkach i wydziałach, łącząc pracę dydaktyczną z nowymi wyzwaniem naukowymi, starając się kontynuować kierunki wyznaczone przez Wielkich Poprzedników.

PIŚMIENNICTWO:

1. Basińska K.: Wpływ metody nauczania etyki na wyniki uzyskane przez studentów: praktyczne aspekty oceniania osiągnięć poznawczych. W: Nauczanie etyki na uczelniach medycznych. Pod red. J. Suchorzewskiej i M. Olejniczaka. Gdańsk : Akademia Medyczna, 2007, 184. – 2. Dziemidok B.: O miejscu deontologii i bioetyki w nauczaniu etyki na uczelniach medycznych. W: Nauczanie etyki na uczelniach medycznych. Pod red. J. Suchorzewskiej i M. Olejniczaka. Gdańsk : Akademia Medyczna, 2007, 77. – 3. Makarewicz W.: Z recenzji skryptu: Wybrane zagadnienia etyki lekarskiej z elementami prawa w medycynie. Gazeta AMG, 2007, 17, 8/9, 18. – 4. Michowska M.: E-learning i jego wykorzystanie w nauczaniu etyki. W: Nauczanie etyki na uczelniach medycznych. Pod red. J. Suchorzewskiej i M. Olejniczaka. Gdańsk : Akademia Medyczna, 2007, 169. – 5. Projekt KNOW: Kształcenie Na Odległość Wspierające Rozwój Kwalifikacji Zawodowych w Województwie Pomorskim. ETYKA ORGANIZACJI – etyka w zarządzaniu jednostkami ochrony zdrowia [Dokument elektroniczny]. <http://pg.edu.pl/przedsiębiorcy/nasze-projekty> [dostęp: 12.05.2014]. – 6. Raszeja S.: Etyka a odpowiedzialność prawna lekarza : nauczanie praktyczne. W: Nauczanie etyki na uczelniach medycznych. Pod red. J. Suchorzewskiej i M. Olejniczaka. Gdańsk : Akademia Medyczna, 2007, 128. – 7. Raszeja S.: O deontologii lekarskiej słów kilka. Gazeta AMG, 1995, 5, 2, 11. – 8. Raszeja S.: O stanowisku Naczelnej Rady Lekarskiej w sprawie nauczania etyki lekarskiej. Gazeta AMG, 1997, 7, 9, 6. – 9. Raszeja S.: O potrzebie powołania Zakładu Etyki i Deontologii Medycznej. Gazeta AMG, 2001, 11, 3, 30. – 10. Raszeja S.: Humanizm w medycynie w świetle interdyscyplinarnych konferencji organizowanych przez profesora Tadeusza Kielanowskiego w latach 1976-1983. W: Etyka w medycynie wczoraj i dziś. Pod red. K. Basińskiej i J. Hałasza. Kraków : Impuls, 2013, 79.

11. Raszeja S.: Z historii nauczania etyki i deontologii lekarskiej w AMG. Gazeta AMG, 2007, 17, 8/9, 17. – 12. Suchorzewska J.: Deontologia lekarska : przedmiot nauczania : w oczach studentów AMG. Gazeta AMG, 2002, 12, 7, 14. – 13. Suchorzewska J.: Konferencja pt. „Korupcja – prawda czy zagrożenie”. Gazeta AMG, 2002, 12, 5, 5. – 14. Suchorzewska J.: O konferencji „Nauczanie etyki na uczelniach medycznych” i nie tylko. Gazeta AMG, 2007, 17, 8/9, 16.

Materiały nieopublikowane:

15. Materiały z konferencji z dnia 18.04.2002 r.: „Korupcja w medycynie – prawda czy zagrożenie?” Gdańsk, Akademia Medyczna. – 16. Raszeja S.: List z dnia 23.12.1999 r. do Dziekana Wydziału Lekarskiego prof. dr hab. med. Janusza Galińskiego w sprawie potrzeby powołania odrębnej jednostki dydaktycznej (Zakładu) dla nauczania etyki i deontologii z elementami odpowiedzialności prawnej lekarza. – 17. Rozmowa z dnia 15.11.2013 r. z prof. Bohdanem Dziemidokiem. – 18. Rozmowa z dnia 5.11.2013 r. z dr Martą Michowską na temat powstania i rozwoju Zakładu Etyki. – 19. Rozmowa z dnia 30.10.2013 r. z prof. Janiną Suchorzewską na temat powstania i rozwoju Zakładu Etyki. – 20. Rozmowa z dnia 21.10.2013 r. z prof. Stefanem Raszeją w sprawie genezy powstania Zakładu Etyki. – 21. Wrzesiński M.: Etyka Organizacji 2006. Centrum Technologii Medycznych. – 22. Zarządzenie nr 12/2003 Rektora

Akademii Medycznej w Gdańsku z dnia 5 maja 2003 r. w sprawie wprowadzenia zmian organizacyjnych w Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku (powołanie w Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku Zakładu Etyki, Bioetyki i Deontologii Akademii Medycznej w Gdańsku). – 23. Zarządzenie nr 10/2009 Rektora Akademii Medycznej w Gdańsku z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie wprowadzenia zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Lekarskiego – zmiana nazwy Zakładu Etyki, Bioetyki i Deontologii AMG. – 24. Zarządzenie nr 20/2009 Rektora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego z dnia 19 maja 2009 r. w sprawie zmiany nazwy Uczelni z Akademii Medycznej w Gdańsku na Gdański Uniwersytet Medyczny.

A. Paprocka-Lipińska

FROM THE HISTORY OF CREATION AND 10-YEAR EXISTENCE OF THE DEPARTMENT
OF ETHICS OF MEDICAL UNIVERSITY OF GDANSK

Summary

The Department of Ethics of Medical University of Gdansk was created 10 years ago, but the tradition of medical ethics teaching is much longer at our university. The aim of this article is to present the most important occurrences leading to the Department's formation in 2003. The important "ethical events" during 10 years of Department's existence are also presented.

Adres: dr n. med. Anna Paprocka-Lipińska
Zakład Etyki GUMed
ul. Tuwima 15, 80-210 Gdańsk
e-mail: anpap@gumed.edu.pl
tel. 58 349 14 86